

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Αθήνα, 6 Μαΐου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους κ.κ. Υπουργούς:

- Υγείας
- Εσωτερικών
- Οικογένειας και Κοινωνικής Συνοχής
- Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού

Θέμα: «Αβέβαιο το μέλλον των Κέντρων Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας»

Παρά τις επανειλημμένες παρεμβάσεις και αγνοώντας τους αρμόδιους φορείς και την Τοπική Αυτοδιοίκηση, η κυβέρνηση φαίνεται πως οδηγεί σε κλείσιμο τα Κέντρα Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας, με ολέθριες συνέπειες για τους χρήστες και τις οικογένειές τους, αλλά και για το μέλλον των εργαζόμενων σε αυτά.

Πιο συγκεκριμένα, για την εν ισχύ Προγραμματική Σύμβαση μεταξύ Κέντρων Πρόληψης, Υπουργείου Υγείας, Υπουργείου Εσωτερικών, Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος (ΚΕΔΕ) και Ελληνικής Εταιρείας Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ), που λήγει τον Δεκέμβριο 2027, διατυπώνονται δημοσίως και ατύπως σενάρια που θέλουν είτε τη μη ολοκλήρωσή της είτε τη μη ανανέωσή της (τη στιγμή δε που η εν λόγω ημερομηνία ξεπερνά το ανώτατο χρονικό όριο της θητείας της παρούσας κυβέρνησης).

Τα Κέντρα Πρόληψης αποτελούν έναν θεσμό με ιστορία τριών και πλέον δεκαετιών, με σταθερή παρουσία και βαθιές ρίζες στις τοπικές κοινωνίες και σπουδαίο, τεκμηριωμένο έργο στην πρόληψη των εξαρτήσεων και στην προαγωγή της ψυχοκοινωνικής υγείας. Στέκονται ουσιαστικά δίπλα σε μαθητές, γονείς/κηδεμόνες/φροντιστές, εκπαιδευτικούς, νέους ανθρώπους κι ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, καλλιεργώντας δεξιότητες, στην κατεύθυνση της αντιμετώπισης των εξαρτήσεων, της ψυχοκοινωνικής ενδυνάμωσης και της αποτροπής της βίας.

Βάσει των καταγραφών του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης για τα Ναρκωτικά (ΕΚΤΕΠΝ) και των αξιολογήσεων του Ερευνητικού Πανεπιστημιακού Ινστιτούτου Ψυχικής Υγείας (ΕΠΙΨΥ), το έργο των Κέντρων Πρόληψης πανελλαδικά

μεταφράζεται ετησίως σε περισσότερους από 150.000 μαθητές (που παρακολουθούν βραχυπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες παρεμβάσεις εντός του σχολικού ωραρίου), σε πάνω από 10.000 εκπαιδευτικούς (που συμμετέχουν σε βιωματικά σεμινάρια και ομάδες εποπτείας για την ενίσχυση του παιδαγωγικού τους ρόλου), σε εκατοντάδες ομάδες γονέων και σε εκατοντάδες αιτήματα στήριξης των σχολικών μονάδων, καλύπτοντας σχεδόν το σύνολο της επικράτειας. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι για το 2024 τα Κέντρα Πρόληψης απευθύνθηκαν σε 254.490 άμεσα ωφελούμενους, αριθμός ωστόσο που υποεκτιμά την πραγματική επίδραση λόγω του πολλαπλασιαστικού χαρακτήρα των παρεμβάσεων.

Η αξιολόγηση, ωστόσο, των εν λόγω προγραμμάτων που υλοποιήθηκαν μέσα από συνεργασίες με σχολεία, οικογένειες, φορείς υγείας και κοινωνικές υπηρεσίες, έρχεται να επιβεβαιώσει τη βελτίωση του κλίματος στη σχολική τάξη, τη μείωση των περιστατικών εκφοβισμού και τη σημαντική ενίσχυση της ικανότητας των γονέων/κηδεμόνων/φροντιστών να διαχειρίζονται κρίσεις. Ιδιαίτερα δε τώρα, που η βία καλπάζει, οι εξαρτήσεις βρίσκονται σε έξαρση και οι ανάγκες των παιδιών, των εφήβων και των οικογενειών τους ολοένα και μεγαλώνουν. Την ίδια στιγμή, όμως, τα Κέντρα Πρόληψης λειτουργούν ήδη με σοβαρά προβλήματα υποστελέχωσης και χρηματοδότησης.

Το ζήτημα των Κέντρων Πρόληψης είναι εξαιρετικά κρίσιμο και αφορά στον ίδιο τον προσανατολισμό της δημόσιας πολιτικής πρόληψης στη χώρα. Τα Κέντρα Πρόληψης δεν αποτελούν περιφερειακή ή συμπληρωματική δομή. Συνιστούν βασικό πυλώνα δημόσιας στήριξης και πρέπει να διαθέτουν σταθερή θεσμική κατοχύρωση, ώστε να μην εξαρτώνται από συγκυριακές συμβάσεις.

Στο πλαίσιο αυτό, το Σωματείο των Εργαζομένων στα Κέντρα Πρόληψης ζητά *«τη θεσμική αναγνώριση και ενίσχυση των Κέντρων Πρόληψης ως βασικών πυλώνων της δημόσιας πολιτικής πρόληψης και προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας, [...] τη συστηματική και ουσιαστική λειτουργία της Επιτροπής Παρακολούθησης της Προγραμματικής Σύμβασης σε τακτική βάση, [...] τη θεσμική αναβάθμιση και ολοκλήρωση του πλαισίου λειτουργίας των Κέντρων Πρόληψης, που θα εξασφαλίζει τη μονιμότητα του θεσμού με νομοθετική πρόβλεψη και τη συνέχιση της πάγιας, σταθερής χρηματοδότησής του από τον κρατικό προϋπολογισμό, την αναγνώριση και διαφύλαξη της κοινοτικής πρόληψης, της ψυχοκοινωνικής φιλοσοφίας και ταυτότητας της Πρόληψης, τη διασφάλιση των θέσεων εργασίας των εργαζομένων στα Κέντρα πρόληψης και νέες προσλήψεις με στελέχωση των κενών θέσεων προσωπικού με πλήρη εργασιακά δικαιώματα και όχι με συμβάσεις έργου».*

Επειδή η πρόληψη των εξαρτήσεων και η προαγωγή της ψυχοκοινωνικής υγείας αποτελούν θεμελιώδη πυλώνα της δημόσιας υγείας και της κοινωνικής συνοχής.

Επειδή είναι εξαιρετικά αναγκαίο να διασφαλιστεί η σταθερή λειτουργία και η βιωσιμότητα των Κέντρων Πρόληψης. Με μόνιμο επαρκές επιστημονικό και βοηθητικό προσωπικό, καθώς κι ένα ενιαίο πλαίσιο λειτουργίας, με αυξημένη χρηματοδότηση που θα απαντά στις ανάγκες των πολιτών όλης της χώρας.

Επειδή η διεθνής βιβλιογραφία και οι ευρωπαϊκές στρατηγικές δημόσιας υγείας αναγνωρίζουν ότι η πρόληψη είναι αποτελεσματική όταν έχει κοινοτική βάση, συνέχεια στον χρόνο και σταθερές επιστημονικές ομάδες. Και τα Κέντρα Πρόληψης έχουν συμβάλει καθοριστικά στην ανάπτυξη κοινοτικών παρεμβάσεων, στη διαμόρφωση κουλτούρας υγείας και στη συνεργασία μεταξύ κράτους, Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Κοινωνίας των Πολιτών.

Επειδή η αβεβαιότητα αναφορικά με το μέλλον των Κέντρων πρόληψης λειτουργεί όχι μόνο εις βάρος της ουσιαστικής πρόληψης και αντιμετώπισης των εξαρτήσεων, αλλά και του καλά εκπαιδευμένου κι έμπειρου προσωπικού.

Επειδή η χώρα χρειάζεται μια ολοκληρωμένη εθνική στρατηγική πρόληψης.

Επειδή η πρόληψη πρέπει να αποκτήσει σταθερή και οργανωμένη θέση στα σχολεία.

Επειδή οι γονείς/κηδεμόνες/φροντιστές σήμερα, που αντιμετωπίζουν πολλαπλές κρίσεις και καλούνται να ανταποκριθούν σε πολλαπλούς ρόλους, χρειάζονται ολιστική στήριξη που να συνδυάζει ψυχολογική ενδυνάμωση, πρακτικές δεξιότητες και κοινωνική δικτύωση.

Ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί:

- 1. Σε ποιες ενέργειες προτίθενται να προβούν αναφορικά με την Προγραμματική Σύμβαση των Κέντρων Πρόληψης; Σκοπεύουν να διασφαλίσουν την πλήρη και σταθερή χρηματοδότησή τους;**
- 2. Με ποιον τρόπο θα επιλύσουν τα προβλήματα υποστελέχωσης και τις δυσλειτουργίες στα Κέντρα Πρόληψης;**
- 3. Σε ποιες ενέργειες θα προβούν ώστε να ενισχύσουν ουσιαστικά το έργο των Κέντρων Πρόληψης στο σχολείο και την οικογένεια;**
- 4. Θα αξιολογήσουν τις σχετικές προτάσεις που έχει καταθέσει Σωματείο των Εργαζομένων στα Κέντρα Πρόληψης;**
- 5. Θα χαράξουν μια ολοκληρωμένη εθνική στρατηγική πρόληψης;**

Η ερωτώσα Βουλευτής

Θρασκιά Ουρανία (Ράνια)